

Ivana Salo: Kristna vänner bönesvar. Sid 6.

Per Stenberg: Vad lära vi av den första kyrkan? Sid 20.

Katarina Vestersund: Vill tillbaka till den jag var. Sid 23.

Niklas Wallis: Ingen brist i beredskapen. Sid 13.

Pia-Maria Kortell: Ge av hjärtat. Sid 12.

Mezmur Holmström: Unik gemenskap på UK. Sid 16.

"Einsamheten är det osynliga lidandet, det som inte syns, hörs eller luktar."

Matti Aspvik

Herre, du ser det som varit, det som är just nu och det som kommer. Oavsett vad jag möter är mitt liv i din hand. Hjälp mig att lita på dig också när jag inte ser och förstår. Tack för att du bevarar mig i livets alla skiften, nu och för evigt.

Carin Dernulf

Foto: Margita Laggnäs

På pärmen: Skor på tamburgolvet när stiftets ungdomar samlas till UK.
Foto: Linnea Ekstrand

Anna-Lena Särs har bott en tredjedel av sitt liv i Senegal.
Foto: Göran Särs

Kyrkans Ungdoms avtalsmission när Anna-Lena Särs har bott en tredjedel av sitt liv i Senegal. Snart blir det uppbrott då FMS avslutar sitt arbete i Senegal vid årsskiftet 2028. En 54-årig missionsera av finländskt-senegalesiskt samarbete tar slut.

*Anna-Lena
ber om förbön*

Förändringens vindar i Senegal

Finska Missionssällskapet stöder söndagsskolorna som är välbesökta. Här är det Cecil Sène till vänster som är lärare medan Elise Sarr hjälper till. Foto: Anna-Lena Särs

”Vi behöver förbön för de stora förändringar som sker.”

Anna-Lena Särns kom till Senegal som missionär 2014, men det var inte den första gången för henne. Som nyfödd kom hon 1978 sex veckor gammal, till landet vars honnörssord är Terranga, gästfrihet, där familjen bott sen 1975. Sen dess har hennes och landets liv flätats samman under åren. I Senegal har hon gått i dagis och finländska skolan. Resorna mellan Senegal och Finland har blivit många.

Efter studier och flera år i arbetslivet i Finland som religionslärare, återkom hon som vuxen till landet. Nu för att arbeta som sakkunnig inom barn- och ungdomsarbete i ELS, Eglise Luthérienne du Senegal, den lutherska kyrkan.

– En tredjedel av mitt liv har jag bott här i Senegal. Jag trivs bra, här är det trevligt att bo och leva. Jag älskar människorna här. De är vänliga och de har humor. Senegaleserna är underbart sociala, skrattet är aldrig långt borta. Blir situationen spänd löses det med ett skratt för att lätta på stämningen. De är flexibla, allt går att ordna. Här kommer människan först.

Anna-Lena bor i staden Fatick, som är kyrkans centralort. En stor del av serere-folket finns i staden och trakterna däromkring.

Är du en finländsk serere eller en serere-finländare?

– Kanske man kan säga att jag är en finländsk serere, men senegales är jag inte. Jag känner mig accepterad och helt integrerad i samhället, men alla senegalesiska värderingar delar jag inte. Som exempel kan jag ta trafiken – det är en enda röra och trafikreglerna finns i någon bok, inte på vägarna. Visst fungerar trafiken tidvis flexibelt, men är livsfarlig när förarna litat mera på ödet än gemensamma regler. En annan värdering jag inte helt delar med senegaleserna är kvinnoemancipationen. Jag är för mycket feminist för att kunna acceptera deras kvinnoyn. Men den går framåt och har blivit lite bättre.

Anna-Lena har många minnen från sitt barndomsland Senegal.

– Jag tror nästan jag minns barndomen bättre än många finländare i min ålder, upplevelserna var så starka. Ett av de första minnen jag har är när vi kommit hem till Senegal efter att ha varit i Finland, troligen på en hemmaperiod. Det var mörkt och varmt när vi kom. Tillsammans med familjen åkte vi i det sammetslena mörkret från huvudstaden Dakar till kuststaden Mbour där vårt hem fanns i Darousalam-kvarteret. Jag somnade snart i bilen. Då jag vaknade såg jag att bilens lampor lyste mot en mörk metallport vid vårt hus.

– Nu är vi hemma, sade mamma Asta. Där bakom porten väntar hunden Ida på dig, minns du den? Inte mindes jag den, jag var så liten då, men minnet när vi ännu sitter i bilen och mamma berättar om hunden är starkt.

FMS upphör i Senegal 2028

Anna-Lenas pappa Göran kom till Senegal i mars 1974. Efter några veckor i landet, då han tillsammans med Stig-Olof Fernström förberedde ankomsten för de kommande missionärerna Maj-Britt Sandvik, Tuula Faye (fd Paukkunen) Stina Fernström och barnen Karin och Ben-Olof, åkte han hem för att förbereda den egna familjens utresa följande år.

Föräldrarna var med och startade arbetet i Senegal. De fick se en kyrka växa fram som frukten av sitt arbete för Guds rike. Nu är det dottern Anna-Lena som ska ge stafettpinnen vidare till Senegals lutherska kyrka, då FMS avslutar sitt arbete i landet vid årsslutet 2028. Det är något vackert, nästan heligt, i tanken att hon nu ger över det arbete föräldrarna startade till den kyrka Särnsarna och så många andra missionärer tjänat och älskat under åren. En 54-årig missions-era av finländskt-senegalesiskt samarbete tar slut.

Hur påverkar den här situationen kyrkan och ditt arbete?

– Det är klart att det påverkar oss alla och ger mycket arbete. Omställningen är en stor utmaning för ELS.

Vi har mycket projektplanering, hela kyrkans arbete ska omstruktureras. Det blir ekonomiskt kärvare för kyrkan, flera av kyrkans mångåriga medarbetare har redan sagts upp, då projekten de arbetat i inte fortsätter.

Det behövs många nya frivilliga medarbetare i kyrkan. Kyrkan försöker förbättra sin ekonomi genom olika projekt, som grisfarmning, trädgårdar och uthyrning av fastigheter. Det som nu är viktigt är att kommunikationen om det som komma ska fungerar, både mellan FMS och kyrkan, men också inom kyrkan. Det är viktigt att kyrkans folk drar åt samma håll, att det inte sås splittring.

– De flesta förstår att finns det inte pengar måste arbetet på något sätt minskas. Transparent redovisning och tydlig kommunikation om vilka förutsättningar kyrkan kommer att ha är jätteviktiga i den här situationen. Vi behöver förbön för de stora förändringar som sker. Be med oss att planeringen och genomförandet leds av den Helige Ande.

Finska Missionssällskapet har varit den största och viktigaste samarbetspartnern under åren. Senegaleserna säger ofta att den finska kyrkan är deras Moderkyrka. Men visst har kyrkan andra samarbetspartners också, som ELCA, den amerikanska lutherska kyrkan. De har inte längre missionärer i landet, men stöder kyrkan och har en regionansvarig som håller kontakt med dem. Franska protestantiska organisationer som Defap och Ceeva stöder kyrkan på olika sätt.

ELS är sedan 1987 medlem i Lutherska världsförbundet och har ett tätt samarbete med dem. En amerikansk organisation vid namn World Renew samarbetar med kyrkan inom arbetet i fria försolor.

– Det som också är bekymmersamt är att USA minskat sitt bistånd och USAID i praktiken inte längre finns i Senegal. Det blir en domino-effekt när organisationer minskar eller avslutar sitt arbete i ett utvecklingsland.

KUs avtalsmissionär

Du är Kyrkans Ungdoms avtalsmissionär. Vad kan KU göra för dig och för arbetet i Senegal?

Anna-Lena funderar en kort sekund och svarar:

– Det är jätteviktigt med förbön. Det händer mycket svåra saker om man inte ber. Det är så viktigt att ni konkret ber för mig.

Tala också om vad mission är på olika samlingar och läger. Fortsätt att ha vittnesbörd om hur ni mött Gud och vad Han betyder för er. Jag tänker ibland med längtan på KUs kvällar i Finland, hur viktigt det personliga vittnesbördet är. Kanske vi, när situationen i Senegals kyrka hittat sina nya verksamhetssätt, kunde ha predikan på distans, både i syd- och nordriktning och dela vittnesbörd och erfarenheter av vår gemensamma kristna tro. KU är en väckelserörelse, väckelse behövs ständigt både i Finland och Senegal.

Just nu består Anna-Lenas arbete av att stöda och diskutera med sin senegalesiska kollega Ann-Marie Dione, som småningom blir ansvarig för kristen undervisning i kyrkan.

– Vi har arbetat med en översättning och redigering av en söndagsskolbok. Jag är fortfarande med på skolningar och resor, men jag undervisar inte längre, utan fungerar som stöd och back-up. Mest är det projektplaner och planering av omstrukturering som upptar min arbetstid. Och naturligtvis praktiska saker. Då finländare bott i landet över 50 år finns det mycket praktiskt att göra, som att avsluta hyresavtal som missionen haft i olika städer.

Nu ber vi för Anna-Lena och för den senegalesiska kyrkan i den nya situationen. Som Anna-Lena tidigare sade, om vi inte ber sker det många svåra saker. Vi vet att förbönen bär, också när vi inte orkar tro det. Gud välsigne Anna-Lena i hennes arbete. Gud välsigne den senegalesiska lutherska kyrkan, dess präster och medarbetare och alla församlingsmedlemmar.

TEXT: ANN-KATRIN STORE

När ska vi lära oss bryta ensamheten?

När jag står som överviktig (vilket jag är), inför en folkskara, så syns det. När jag går upp för många trappor, hörs det att jag blir andfädd. Att jag lidit av det i decennier, att det är en inre ensam kamp, syns och hörs inte. Det syns och hörs idag att vi sitter stilla för mycket, äter ohälsosamt och sätter för mycket tid på skärmen. "Folksjukdomar" av olika slag är ofta följden. Även i mitt fall.

En annan folksjukdom är **ensamheten**. Då talar jag inte om att vara ensam, för sig själv, utan om ensamheten som ett *inre tillstånd*, en form av lidande. Avsaknad av djupa relationer, delaktighet, trygghet att vara sig själv, som kan bli så kronisk att den föder meningslöshet, skuld, skam, psykisk ohälsa, blir definierande och är svårt att svänga på själv.

Röda Korset och många andra har talar högt om detta länge. "Som samhällen har vi inte råd att förlora nästan en tredjedel till ensamheten. Detta är ett verkligt hot och vi måste senast nu vidta åtgärder" (Maaret Alaranta, Finlands Röda Kors). Störst är ensamheten bland de äldre och ungdomar.

Ensamheten är det osynliga lidandet, det som inte syns, hörs eller luktar. Vi kan ha de ensamma mitt ibland oss, utan att märka det eller själva bli upptäckta. Det ligger skuld och skam kring ensamhet, kring orsakerna och ofta i en stigmatiserande omgivning som säger "ryck upp dig". Det kanske sorgligaste är att vi mitt i församlingen kan tänka och tala som om denna tredjedel är på utsidan. Vi kan då orsaka ensamhet trots alla mysiga kompisgemenskaper där alla känner alla och de rätta "sanningarna". Jargong finns även i församlingar som hindrar genomskinlighet, verkligheten vi lever med inombords att synas och höras. Det som inte sägs framifrån, blir ofta en bekräftelse för den ensamme att "inte ens Gud ser min ensamhet – det måste vara något bara jag bär på". Då blir fraser som "Jesus älskar alla", bara tomma ord.

Vi har lärt oss av Jesus att "det som hjärtat är fullt av – det talar munnen". När vi hör dessa ord, tänker vi ofta i barnor som "detta borde mitt hjärta vara

fullt av". Vi hör det ofta som en anklagelse. Vi lär oss de *rätta* svaren, idealen, den rena läran och glömmer att Jesus också sade: "Detta folk älskar mig med sina läppar, men deras hjärtan är långt ifrån mig". Kanske Han inte talar om det vi borde ha inombords - utan att vår mun och vårt inre skapar dissonans.

Den "sanning" som gör oss fria, är personen Jesus, och Guds ord, ja, men att vara "sanna" är att vårt hjärta och vår mun behöver ha samma ton innan vi kan ge och ta emot hjälp, både av människor och Gud.

Ensamhet kan ha många orsaker och hjälpbehovet varierar. Frågan vi behöver ställa är: "vad kan alla av oss göra som inte tillhör denna tredjedel?" Åtminstone **tre saker**, som alla kräver att vi tänker om och vågar: 1. Sluta vända förväntningarna i frågan gentemot de anställda i församlingarna, organisationer, offentliga sektorn eller hen som verkar bo på alla orter men som ingen bevisligen sett, det vill säga "någon", "naan". Denna inställning är en del av orsaken att vi har denna tredjedel av befolkningen. 2. När du går till ditt sammanhang, arbete, gymmet och så vidare, be innan att kunna "se" någon som kan vara ensam. 3. Ryck i en vän eller två, eller kanske din bönegrupp och ställ frågan: "Kan vi som grupp göra något för att se dessa och nå ut?" om svaret är "ja det vill vi", så be: "Gud, visa oss hur" och invänta svar. Vi har redan bevis på att det fungerar, men vi behöver mera. Det handlar om cirka 1.8 miljoner som lider av ensamhet.

Jag tror inte det är Han som håller tillbaka och jag tror svaret är en trohet i det lilla, det vi redan fått att förvalta.

Matti Aspvik

MATTI ASPVIK matti.aspvik@kyrkansungdom.fi